

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ»

Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Освітньо-професійна програма	«Прикладна статистика та бізнес-аналітика»
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Назва кафедри	Фінансів, банківської справи та страхування
Тип дисципліни	Вибіркова
Семестр	6
Мова викладання	Українська
Керівник курсу	Заїчко Ірина Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Профайл керівника курсу	http://nasoa.edu.ua/spivrobityky/zayichko-irina-volodimirivna/
Контактна інформація керівника курсу (e-mail), сторінка курсу в Moodle	E-mail: izaichko@nasoa.edu.ua Сторінка курсу на платформі Moodle: https://dist.nasoa.edu.ua/course/view.php?id=186

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:			
			Лекцій	Практичних занять	Самостійна підготовка	Вид підсумкового контролю
	4	120	22	26	52	залік

Опис дисципліни	<p>Навчальна дисципліна «Фінанси підприємств» є вибірковою компонентою навчального плану.</p> <p>Мета вивчення навчальної дисципліни полягає в набутті здобувачами вищої освіти теоретичних та практичних знань про розробку та впровадження підприємствами методів комплексного управління капіталом, фінансового планування, аналізу внутрішнього і зовнішнього середовища, що формує економічну стратегію підприємства різних форм власності та організаційно-правових форм.</p> <p>Завдання (навчальні цілі) дисципліни сфокусовано на вивчення теоретичних основ функціонування галузі фінансів підприємств; вміння застосування окремих методів і положень фінансової науки; з'ясування сутності фінансових ресурсів підприємств, методів і джерел їх формування, організації фінансової діяльності підприємств; набуття навичок здійснення розрахунків грошових надходжень, прибутку і його розподілу, впливу оподаткування на використання прибутку, визначення потреби в обігових коштах, джерел фінансування відтворення основних виробничих фондів; оволодіння методами оцінки фінансового стану, фінансового планування, санації підприємств.</p>
-----------------	--

	<p>Формат проведення дисципліни: лекції, практичні(семінарські) заняття, самостійна робота. Здобувачі вищої освіти мають змогу отримати індивідуальні консультації.</p>
<p>Результати навчання</p>	<p>Здобувач вищої освіти повинен знати: суть і функції підприємств, передумови ефективного функціонування фінансів підприємств, організаційно правові форми підприємств; суть та класифікацію грошових потоків підприємств, принципи організації та ознаки класифікації безготівкових розрахунків; класифікацію основних засобів, суть та об'єкти амортизації основних засобів, джерела фінансування капітальних вкладень; суть і склад оборотних коштів, їх роль у діяльності підприємства; джерела формування оборотних коштів та способи залучення банківських кредитів та коштів інших суб'єктів господарювання; шляхи прискорення оборотності оборотних коштів; суть та класифікацію активів підприємства, суть, склад та ефективність руху оборотних активів, методи нормування запасів та етапи процесу управління активами; структуру доходів підприємств та джерела їх формування, визначення собівартості продукції, класифікацію витрат підприємства та основні витрати підприємства, суть чистого прибутку (збитку); принципи податкового, фінансового та управлінського обліку, етапи управління фінансовими результатами підприємств; суть і види комерційного кредиту, механізм здійснення лізингової угоди, склад лізингових платежів; вимоги до бухгалтерської та фінансової звітності, основні принципи під час підготовки фінансової звітності; призначення основних компонентів фінансової звітності; тенденції та актуальні проблеми фінансів підприємств в Україні; основні параметри фінансової діяльності та фінансової роботи на підприємствах в Україні; механізми функціонування бюджетної і податкової систем України та враховувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах; напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні підприємств різних організаційно-правових форм власності; застосовувати знання державної мови для формування ділових паперів і спілкування у професійній діяльності.</p> <p>Здобувач вищої освіти повинен вміти: визначати загальні і специфічні ознаки фінансів держави та фінансів підприємств; розрізняти форми розрахунків підприємств; пояснювати склад вартості основних засобів, характеризувати методи амортизації, вказувати переваги і недоліки джерел фінансування капітальних вкладень; визначати джерела фінансування активів підприємства, склад власного капіталу; розрізняти оборотні і необоротні активи, визначати потреби в окремих видах активів підприємства; аналізувати прибуток та фінансові результати, визначати напрями витрачання прибутку; обчислювати суму платежів по комерційному кредиту; показати різницю між аналітичними показниками і показниками інформації, охарактеризувати інформаційні потреби основних користувачів фінансових звітів; виділяти етапи та методи складання фінансового стану, пояснити і охарактеризувати структуру та порядок складання поточного фінансового плану; ідентифікувати загрози неплатоспроможності та банкрутства підприємства; добирати та систематизувати інформацію економічного характеру для характеристики окремих проблем фінансів підприємства; готувати та презентувати результати роботи (зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців, зокрема до осіб, які навчаються; використовувати сучасні технології навчання; пояснювати</p>

	та доносити до фахівців і нефахівців економічну інформацію, ідеї, проблеми, рішення; саморозвиватися і самовдосконалюватися; самостійно вирішувати завдання (в т.ч. демонструючи навички письмової роботи), працювати в команді, проявляти лідерські якості, відповідати за результати своєї діяльності, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття, бути критичним і самокритичним.
Професійні компетентності	СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення. СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.
Програмні результати навчання	ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності. ПРН 21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.
Програма навчальної дисципліни	Змістовий модуль 1. Основи організації фінансів підприємств та його фінансові ресурси. Тема 1. Фінанси підприємств, сутність, функції, організація. Тема 2. Грошовий оборот. Організація грошових розрахунків. Тема 3. Активи підприємства: формування та оцінка Тема 4. Капітал підприємства: формування та оптимізація структури. Тема 5. Доходи, витрати та фінансові результати підприємств. Змістовий модуль 2. Регулювання фінансової діяльності підприємств. Тема 6. Кредитування підприємств. Тема 7. Оцінка фінансового стану підприємства. Тема 8. Фінансове планування на підприємствах. Тема 9. Банкрутство та фінансова санація підприємств.
Методи навчання	У процесі викладання дисципліни використовується кредитно-трансферна система організації навчального процесу, що відповідає вимогам ЄКТС. Для досягнення навчальних завдань, загального розвитку особистості, професійної підготовки доцільно використовувати різні методи навчання, а саме: словесний, наочний; пояснювально-ілюстративний, пошуковий, проблемний, проблемно-пошуковий, дослідницький; методи контролю і самоконтролю (усний, письмовий, тестування тощо).
Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни	Комп'ютери з програмним забезпеченням для виконання різних видів освітньої діяльності: Microsoft Office, Веб-браузери. Мультимедійний проектор, комп'ютер або ноутбук, використання платформи Microsoft Teams та Moodle для дистанційного навчання
Політики навчальної дисципліни	Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти НАСOA є передумовою для ефективного опанування результатами навчання і отримання позитивної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Складові політики академічної доброчесності регламентуються: <i>Положенням про академічну доброчесність Національної академії статистики, обліку та аудиту, затвердженим рішенням Вченої ради НАСOA, 24квітня 2020 р., протокол № 8.</i> Відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСOA та Положення про академічну доброчесність у НАСOA у разі виявлення викладачем порушення студентом норм та правил академічної доброчесності, викладач зобов'язаний застосувати норми п.11.8.3 Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСOA, зокрема: «повторне проходження оцінювання (тест, контрольна робота, залік, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього

компонента (модуля) освітньої програми»

Політика щодо відвідування занять. Здобувачі вищої освіти денної форми навчання зобов'язані відвідувати заняття. Поважними причинами для відсутності на заняттях є хвороба, академічна мобільність або інші випадки відсутності, які підтверджені документально. Якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та відповідно до графіку консультацій викладача.

Політика щодо перескладання. Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися термінів виконання усіх завдань, передбачених програмою навчальної дисципліни. Ліквідація академічної заборгованості та перескладання заліку проводиться після закінчення екзаменаційної сесії за окремим розкладом, складеним навчально-методичним відділом не пізніше наступного тижня після сесії.

Політика щодо оскарження результатів оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням рівня його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Національній академії статистики, обліку та аудиту, затвердженим рішенням Вченої ради НАСОА, 25 травня 2020 р., протокол № 9.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Zaichko I., Bohrinovtseva L., Verheliuk Yu, Purdenko O. Current challenges and prospects of management of loan portfolio quality in wartime: the case of Ukraine. *Академічний огляд*. 2023. №2 (59). С. 218-234. <https://acadrev.duan.edu.ua/images/PDF/2023/2/16.pdf>
2. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 292 с.
3. Білошкурський М. В, Заїчко І. В., Ковернінська Ю. В. Фінансовий аналіз резервів прибутку для активізації інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства. *Journal of Innovations and Sustainability*. 2023. Том 7. № 2. <https://is-journal.com/is/issue/view/19>
4. Бондарук Т. Г., Заїчко І. В., Бондарук І. С. Діагностика фінансового стану підприємства та його інвестиційної привабливості в системі фінансового менеджменту. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2022. № 1-2. С. 62-75. URL: <http://194.44.12.92:8080/jspui/handle/123456789/6274>
5. Венгер В. В. Фінанси: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 432 с. 26
6. Вербівська Л. В., Заїчко І. В., Тимченко Т. М. Управління інвестиційно-інноваційними ресурсами підприємств в реаліях цифрової економіки. *Інвестиції: практика та досвід*. № 2. 2022. С. 67-73.
7. Власова Н. О., Міщенко В. А., П'ятак Т. В., Кочетова Т. І., Котлярова А. В. Фінанси підприємств: підруч. за наук. ред. проф. Власової Н.О. Х.: Світ Книг, 2018. 437 с.
8. Гаватюк Л. С. Фінанси підприємств у схемах і таблицях: навч. посіб. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 111 с.
9. Господарський кодекс України: Закон України № 436-IV від 16.01.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
10. Гриценко Л.Л., Дейнека О.В., Боярко І.М. Фінанси підприємств : навч. посіб. Київ : КНУ, Університетська книга, 2023. 285 с.
11. Заїчко І. В. Фінансова стійкість підприємств як інструмент реалізації фінансової безпеки. *Молодий вчений*. 2019. №10. С. 651-656.
12. Заїчко І. В., Богріновцева Л. М. Фінансовий менеджмент в системі забезпечення діяльності збутових підприємств. *Економіка та суспільство*. 2022. № 45. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1933/1861>

13. Заїчко І. В., Білошкурська Н. В. Нормативно-правове та методичне підґрунтя визначення рівня забезпечення і регулювання фінансової безпеки підприємств та держави. *Економіка та суспільство*. 2021. № 34. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/991>
14. Кремень О. І., Кремень В. М. К. Фінанси: навч. посіб. для ст-ів ВНЗ. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 416 с.
15. Курило О. Б., Бондаренко Л. П., Вівчар О.Й, Чубка О.М. Фінанси підприємств: підручн. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с.
16. Любенко Н. М. Фінанси підприємств: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 262 с.
17. Нікола С. О. Фінанси підприємств: навч. посіб. Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2020. 206 с.
18. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: Закон України № 755-IV від 15.05.2023р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>

КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

За результатами семестру здобувач вищої освіти отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як накопичена сума отриманих балів за всі види поточного, модульного та підсумкового контролю.

Умовою допуску до підсумкового контролю є набрання здобувачем вищої освіти 35 балів у сукупності за всіма темами дисципліни.

Якщо за результатами модульно-рейтингового контролю здобувач вищої освіти отримав сумарну кількість балів за два змістовні модулі, що не перевищує 34 бали, то здобувач вважається таким, що не виконав усі види робіт, які передбачаються навчальним планом з дисципліни «Фінанси підприємств» і направляє на повторний курс вивчення дисципліни.

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	Робота на лекціях	-
	Робота на практичних заняттях, у т. ч.:	
	доповідь із створенням презентації за умови її якісного та вчасного виконання (оцінка залежить від повноти розкриття теми, якості інформації, самостійності та креативності матеріалу, якості презентації і доповіді)	за кожену презентацію 0-5 балів, якщо робота виконана не вчасно – знижується на 2 бали; якщо здобувач не доповідає по виконаній роботі – її оцінка знижується на 2 бали
	захист практичного завдання розрахункового характеру за умови його якісного та вчасного виконання (оцінка залежить від повноти розкриття завдання, якості інформації, самостійності та креативності матеріалу, якості розрахунків і доповіді)	за кожне завдання 0-5 балів, якщо робота виконана не вчасно – знижується на 2 бали; якщо здобувач не доповідає по виконаній роботі – її оцінка знижується на 2 бали
	усне опитування, участь у навчальній дискусії, розв'язок практичних завдань	за правильну відповідь 1 бал
творче завдання: виконується у формі тез доповідей (написання та прийняття до публікації)	оцінка – 0-10 балів, (якщо робота виконана не вчасно – оцінка знижується на 5 балів)	
МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ	Модульний контроль № 1	Максимальна оцінка – 10 балів

	Модульний контроль № 2	Максимальна оцінка – 10 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	Залік	Максимальна оцінка – 30 балів

Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Оцінка за національною шкалою	Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
Залік			
<i>Зараховано</i>	90-100	A	Здобувач вищої освіти демонструє високий рівень знань навчального матеріалу в обсязі, що відповідає програмі дисципліни, достатньо реалізовує теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, виконав практичні завдання відмінно або з незначною кількістю помилок. За час навчання при проведенні практичних занять проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються
	82-89	B	Здобувач вищої освіти демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною
	74-81	C	Здобувач вищої освіти в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Помилки у відповідях тарозрахунках не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається.
	64-73	D	Здобувач вищої освіти засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений програмою дисципліни. При вирішенні практичних завдань допускає значну кількість недоліків і суттєвих помилок
	60-63	E	Здобувач вищої освіти має певні знання, передбачені в програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, здобувач вищої освіти з труднощами пояснює правила вирішення практичних завдань дисципліни, відсутнє розуміння порядку виконання завдання та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.
<i>Незараховано</i>	35-59	FX	Здобувач вищої освіти може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму дисципліни здобувач вищої освіти виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є неправильними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача вищої освіти відсутні.Здобувач вищої освіти має можливість повторного складання

	1-34	F	Здобувач вищої освіти повністю не виконав вимоги програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Обов'язковий повторний курс
--	------	---	---

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування. Протокол №14 (07.03.2023р.).